16.10.2025

Alko Oy:n lausunto Verojaostolle

Asia: HE 95/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain 4 §:n ja liitteen muuttamisesta

Esityksen mukaan viinin ja muiden käymisteitse valmistettujen alkoholijuomien valmisteveron korottamista keskimäärin noin yhdeksällä prosentilla vuoden 2026 alussa. Lisäksi ehdotetaan, että alkoholi- ja alkoholijuomavero sidottaisiin kaikkien juomaryhmien osalta pysyvästi yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin toteutuneisiin muutoksiin. Yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin kehityksen mukainen muutos olisi 1,4 prosenttia vuonna 2026. Muutoksilla tavoitellaan ensi vuonna noin 38 miljoonan euron alkoholiveron tuottoa.

Alko kiittää mahdollisuudesta lausua esitykseen.

Alko Oy esittää lausuntonaan, että veronkorotus toteutettaisiin hallituksen esityksen sijaan seuraavasti (Liite 1):

- Oluen verotusta korotettaisiin 37,50 senttiin (verotus olisi alhaisempi kuin vuoden 2023 taso 38,05 senttiä) senttilitralta etyylialkoholia. Tämä nostaisi oluttölkin hintaa noin 2 senttiä. Korotus toisi valtiolle vuodessa noin 20 miljoonan euron verotuoton.
- Enintään 8 % viinien ja muiden käymisteitse valmistettujen alkoholijuomien verotusta korotettaisiin samalle tasolle kuin nykyisin yli 8 % ja enintään 15 % viinien (4,56 euroa/litra valmista alkoholijuomaa), mikä kerryttäisi noin 15 miljoonaa euroa vuodessa.
- Kaikkiin alkoholijuomatuoteryhmiin tehtäisiin 0,7 prosentin indeksikorotus vuoden 2026 alussa esitetyn 1,4 prosentin sijaan.
- **Alkon ehdottamilla korotuksilla saataisiin valtiovarainministeriön esittämä 40 miljoonan euron verotuottotavoite vuonna 2026.**
- Ennen esitettyjä vuoden 2027 alkoholiveron indeksikorotuksia alkoholiverotuksen ja sen tason vaikutuksia tulisi arvioida huolellisesti tilastoimattoman kulutuksen (alkoholin matkustajatuonti, nettikauppa ulkomailta), valtion verokertymän, Alkon ja muiden alkoholialan toimijoiden toiminnan näkökulmasta.

Perusteluina ehdotukselle esitetään seuraavaa:

- Verotuksen tasokorotukset kohdennettaisiin suomalaisten eniten kuluttamaan olutkategoriaan ja alkoholilain myötä laajempaan vähittäismyyntiin tulleisiin enintään 8 % viineihin ja muihin käymisteitse valmistettuihin alkoholijuomiin. Esityksen mukaista tasokorotusta ei toteutettaisi yli 8 % viineihin, joiden alkoholiverotus on jo tällä hetkellä korkeammalla tasolla.
    - Valviran mukaan Suomessa myytiin vuonna 2024 olutta 345 miljoonaa litraa (Liite 2). Oluen osuus myydyistä alkoholilitroista on lähes 70 %, ja olut on suomalaisten eniten ostama alkoholijuoma.
    - Kesäkuussa 2024 voimaan tullut alkoholilain muutos enintään 8 % käymisteitse valmistettujen alkoholijuomien myynnin laajentamisesta kasvatti niiden myyntiä 445 %. Näiden tuotteiden arvioitu kokonaismyynti vuonna 2025 on noin 10 miljoonaa litraa. Lakimuutos siirsi alkoholin myyntiä laajempiin myyntikanaviin

(esimerkiksi päivittäistavarakaupoilla on noin 12-kertainen myymäläverkosto ja noin 20 % laajemmat myyntiajat Alkoon verrattuna).

- Alkoholiveroa on korotettu kymmenen kertaa vuoden 2004 jälkeen. Viimeisin korotus oli vuoden 2025 alussa, jolloin väkevien veroa nostettiin keskimäärin 4,6 %. Kuten esityksessä todetaan, Suomen alkoholiverotus on jo EU-maiden kireintä (Liite 3). Esimerkiksi 12 prosenttisen viinipullon alkoholivero Suomessa on 3,42 €, kun se on Ruotsissa 1,92 € ja Espanjassa 0 €.
    - Esityksen mukainen viinien merkittävä veronkorotus (12 prosenttinen viini +0,61 €/pullo) kohdistuisi voimakkaimmin anniskelumyyntiin ja Alkon myyntiin. Korotus heikentäisi edelleen ravintolatoimialan ja Alkon toimintaedellytyksiä, sekä lisäisi entisestään alkoholin kulutuksen siirtymistä ravintoloista koteihin.
- Vuonna 2024 noin 14 % Suomessa kulutetusta alkoholista ostettiin ulkomailta. Matkustajatuonti Virosta, Latviasta ja Ruotsista on kasvussa.
    - THL:n mukaan matkustajatuonti Suomeen vuonna 2024 oli yli 40 miljoonaa litraa alkoholia. Vuoden 2025 tilastoja ei ole saatavilla. Todettakoon, että Alko myi noin 70 miljoonaa litraa alkoholia vuonna 2024. Esityksen mukaan matkustajatuontikyselyn lukuihin tulee suhtautua varauksella, koska kyselytutkimukseen sisältyy merkittävää epävarmuutta. Luvut voivat olla arvioituja korkeampia.
    - Viro on korottamassa alkoholiveroa vuoden 2026 alussa 10 prosentilla (viinien vero ensi vuoden alussa 179,27 senttiä valmista alkoholijuomaa), mutta ero Suomeen (vuonna 2025 456 senttiä valmista alkoholijuomaa) olisi edelleen merkittävä.
    - Ruotsin alkoholin valmisteverotus on Suomea selvästi alhaisempi. Verotus on laskenut vuoteen 2018 verrattuna, kun taas Suomessa se on noussut.

Viinin alkoholiverotus (11 til.-% alkoholia), € litralta puhdasta alkoholia		
	2018	*2025*
Suomi	34,82	41,45
Ruotsi	24,78	23,77
Etyylialkoholin (mm. väkevät juomat) verotus, € litralta puhdasta alkoholia		
	2018	*2025*
Suomi	47,85	55,50
Ruotsi	53,78	46,57

    - Alkon Pohjois- ja Keski-Suomen myymälöistä asiointia on siirtynyt Ruotsin Systembolagetin Haaparannan myymälään, jonka asiakkaista arvion mukaan 80-90 prosenttia on suomalaisia. Haaparannan myymälä on kooltaan 1500 m^2, eli yli kolminkertainen verrattuna Alkon myynniltään suurimpaan myymälään. Haaparannan kunnassa asuu noin 10.000 asukasta, joten myymälän koko on huomattavan suuri suhteessa paikkakunnan väestömäärään.
- Veronkorotukset lisäävät alkoholin matkustajatuontia ja ulkomailta tehtäviä verkko-ostoksia.

- Alkoholin verkko-ostosten tilausmääristä ja sen kautta ostettavan alkoholin volyymeista on epätietoisuutta ja erilaisia käsityksiä. Tilastoimattomasta kulutuksesta ei ole julkaistu tilastoja vuonna 2025.
- Veronkorotuksen lisäksi eduskunta käsittelee alkoholilain muuttamista (alkoholijuoman toimittaminen, etämyynti ja markkinointi, HE 131/2025 vp). Lakimuutoksen mukaan tällä hetkellä vain murto-osasta ulkomaisista verkkokaupoista Suomeen ostetuista alkoholijuomista maksetaan verot asianmukaisesti. Etämyyntiä koskevan alkoholilakiesityksen mukaan vielä ei ole viitteitä siitä, että syksyllä 2024 voimaan tullut uudistus ostajan ja myyjän yhteisvastuullisuudesta olisi parantanut verojen maksua. Tullin arvion mukaan etämyyntiesitys pienentää verokertymää verollisen kulutuksen siirtyessä entisestään verottomaan kulutukseen.
- Verottajan arvioiden mukaan valmisteverot maksettiin noin yhdestä prosentista netistä tilatuista alkoholijuomista, ja että Suomi menettää sen vuoksi vuosittain arviolta 80–100 miljoonaa euron verotulot. Arvio tarkoittaa, että ulkomailta ostettaisiin jopa 30 miljoonaa litraa alkoholijuomia. Tulli kertoi uusista rikosepäilyistä heinäkuussa 2025. Tullin epäilyn mukaan yksi nettikauppa olisi jättänyt veroja maksamatta Suomelle jopa 40 miljoonaa euroa. Verovalvonta on tällä hetkellä jälkijättöistä, sillä se perustuu pitkälti niukkeneviin viranomaisten valvonta-, tarkastus-, verotus- ja perintäresursseihin.
- Etämyynnin ja tilastoimattoman kulutuksen valvontaan ja seurantaan tulisi kohdentaa viranomaisille (AVI, Tulli, Verottaja, Valvira, THL) lisäresursseja.
- Alkoholiverokertymä on jo useana vuonna peräkkäin jäänyt talousarvioesitysten verokertymäarvoista. Valtiovarainministeriön kolmannessa lisätalousarvioesityksessä ennustetta vuodelle 2025 korjattiin alaspäin 86 miljoonalla eurolla, vaikka vuodelle 2025 tehtiin alkoholiveronkorotuksia. (Liite 4) Samaan aikaan alkoholikuolemat ovat edelleen kasvussa, mikä herättää kysymyksen siitä, väheneekö suomalaisten alkoholin kulutus ja haitat vai onko alkoholin myyntiä siirtynyt entistä enemmän tilastoimattomaan kulutukseen korkean verotuksen seurauksena. (Liite 5)

- Esityksessä ehdotetaan, että indeksikorotuksen pohjana käytettäisiin yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin pistelukujen keskiarvoa 12 kuukauden ajanjaksolta kesäkuusta toukokuuhun. Tätä keskiarvoa verrattaisiin edeltävän 12 kuukauden keskiarvoon. Mikäli ehdotettuun indeksikorotukseen siirryttäisiin vuoden 2027 alussa, tulisi ehdotuksen mukainen veronkorotus julkaista jo kesäkuun alussa.

Kunnioittavasti,

Helsingissä 16. päivänä lokakuuta 2025

Alko Oy

Leena Laitinen
toimitusjohtaja

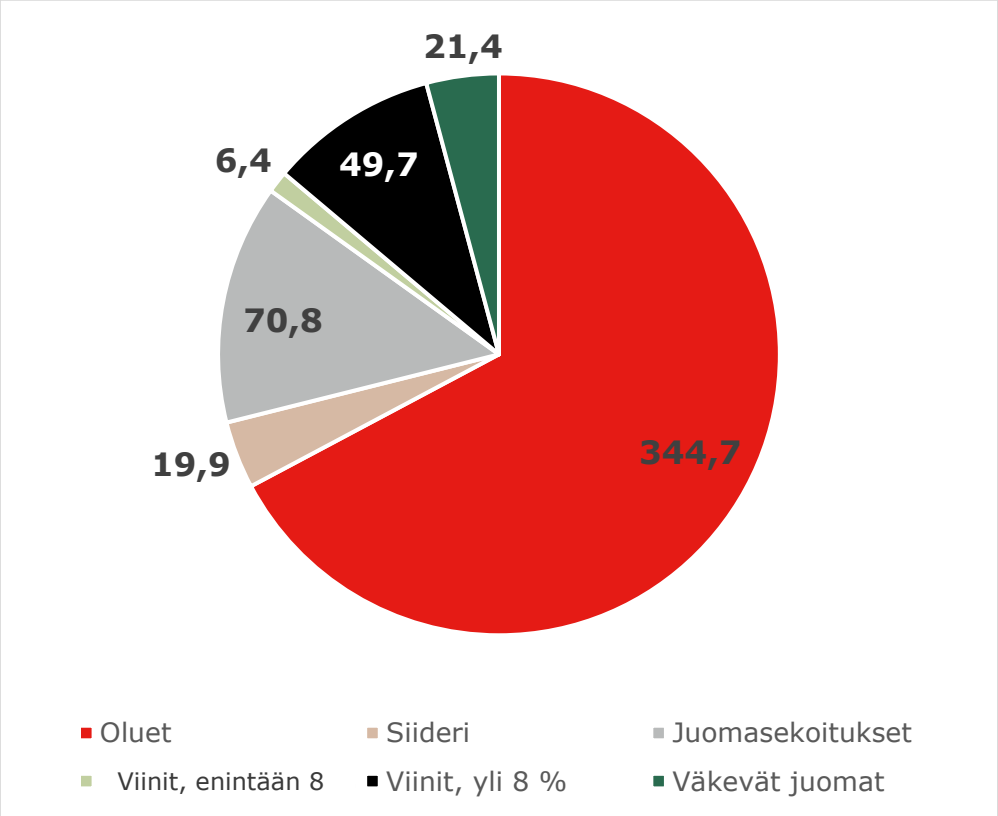
Anton Westermarck
talousjohtaja

LIITE 1. ALKOHOLIVEROKERTYMÄN NÄKÖKULMASTA MERKITYKSELLISTÄ ON VEROTETTAVAN TUOTERYHMÄN SUURUUS

Alkon laskelma, volyymitietoina vuoden 2024 tilastoitu kulutus Valviran tilastojen pohjalta

	Olut	**Yli 5,5 % ja enintään 8 % viineissä ja muissa käymisteitse valmistetuissa alkoholijuomissa**	**Yli 8 % ja enintään 15 % viineissä ja muissa käymisteitse valmistetuissa alkoholijuomissa**
Markkina	Lähes 70 prosenttia kotimaassa myydyistä alkoholilitroista, suurin osa vähittäismyynnistä. Markkina pysynyt samansuuruisena, sillä myyty olut on aiempaa vahvempaa.	Viinien ja viinijuomien markkina oli n. 1 miljoonaa litraa ennen vuonna 2023), vuonna 2024 noin 6 miljoonaa litraa ja vuonna 2025 arviolta noin 10 miljoonaa litraa.	Markkina pienentyy. Vuonna 2024 noin 50 miljoonaa litraa ja arvio vuodelle 2025 on noin 45 miljoonaa litraa. Alkon lisäksi anniskelu.
Veron taso nyt	36,20 senttiä senttilitralta etyylialkoholia	3,08 euroa/litra valmista alkoholijuomaa	4,56 euroa/litra valmista alkoholijuomaa
Ehdotus veron lähtötasoksi	*37,50 senttiä senttilitralta etyylialkoholia*	*4,56 euroa/litra valmista alkoholijuomaa*	*4,56 euroa/litra valmista alkoholijuomaa*
Tuotto ehdotetuille tasokorotuksille	**20 miljoonaa euroa**	**15 miljoonaa euroa**	
+ Indeksikorotus (vuodelle 2026 0,7 %)	37,76 senttiä senttilitralta etyylialkoholia	4,59 euroa/litra valmista alkoholijuomaa	4,59 euroa/litra valmista alkoholijuomaa
Indeksikorotusten tuotto kaikista ryhmistä yhteensä 5 miljoonaa euroa			

LIITE 2. ALKOHOLIN TILASTOITU KULUTUS 513 MILJ. LITRAA 2024
Lähde: Valvira

LIITE 3. ALKOHOLIVEROTUKSEN TASO ERI EUROOPAN MAISSA

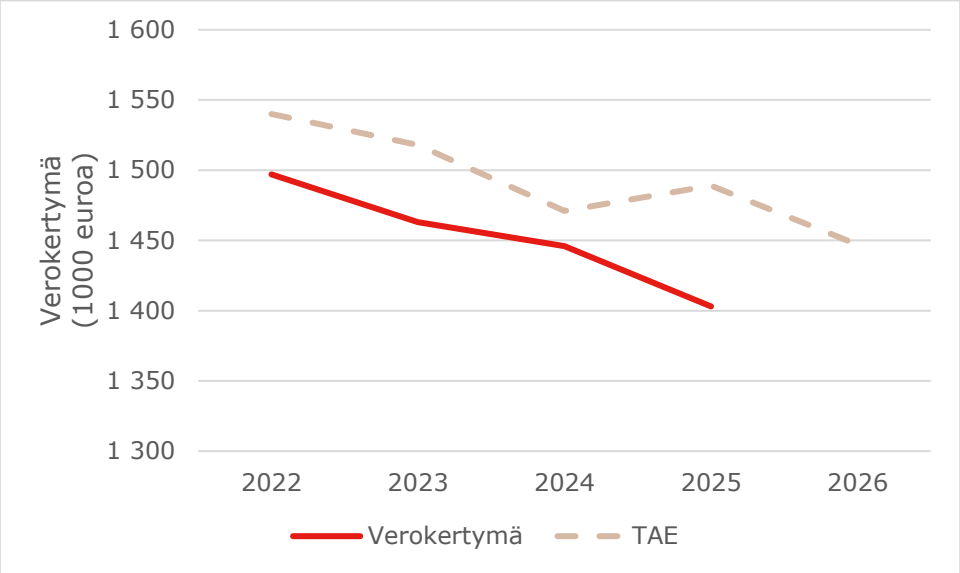
Lähde: Veronmaksajain keskusliitto 2025

Viinin alkoholiverotus (11 til.-% alkoholia), € litralta puhdasta alkoholia				
	2018	***2021***	***2023***	***2025***
Suomi	34,82	38,27	38,27	41,45
Irlanti	38,62	38,62	38,62	38,62
Ruotsi	24,78	22,7	22,98	23,77
Liettua	14,97	14,97	18,09	23,09
Tanska	14,18	13,75	13,76	13,73
Viro	11,2	13,44	13,44	14,82
Latvia	7,09	9,64	10,09	11,09
Puola	3,33	3,52	3,78	4,71
Ranska	0,34	0,36	0,36	0,37
Portugali	0	0	0	0
Espanja	0	0	0	0
Italia	0	0	0	0
Saksa	0	0	0	0

Oluen (5 til.-% alkoholia) alkoholiverotus, € litralta puhdasta alkoholia				
	2018	***2021***	***2023***	***2025***
Suomi	35,55	38,05	38,05	36,2
Irlanti	22,55	22,55	22,55	22,55
Ruotsi	21,03	19,27	19,5	20,15
Viro	15,52	12,7	12,7	14,00
Liettua	7,11	7,11	8,6	10,97
Latvia	4,5	7,8	8,2	9.00
Ranska	7,42	7,68	7,82	8,10
Italia	7,55	7,48	7,35	7,48
Tanska	7,53	6,55	6,55	6,54
Puola	4,52	4,78	5,13	6,37
Portugali	4,18	4,18	4,22	4,83
Espanja	1,99	1,99	1,99	1,99
Saksa	1,97	1,98	1,98	1,97

Etyylialkoholin (mm. väkevät juomat) verotus, € litralta puhdasta alkoholia				
	2018	***2021***	***2023***	***2025***
Suomi	47,85	50,35	50,35	55,50
Ruotsi	53,78	49,27	47,98	46,57
Irlanti	42,57	42,57	42,57	42,57
Liettua	16,65	20,25	23,1	27,87
Tanska	20,16	20,16	20,17	20,11
Viro	23,89	18,81	18,81	20,74
Ranska	17,41	18,03	18,34	18,99
Latvia	14,5	16,42	17,24	18,62
Puola	13,87	13,96	15	18,65
Portugali	13,87	13,87	14,01	16,03
Saksa	13,03	13,03	13,03	13,03
Italia	10,36	10,36	10,36	10,36
Espanja	9,59	9,59	9,59	9,59

LIITE 4. ALKOHOLIVERON TUOTTO EI KASVA ARVIOIDEN MUKAISESTI VERON-KOROTUKSISTA HUOLIMATTA
Lähde: Talousarvioesitykset

LIITE 5. ALKOHOLIKUOLEMAT EIVÄT NÄYTÄ ENÄÄ SEURAAVAN VEROKERTYMÄN KEHITYSTÄ
Lähde: Talousarvioesitykset, Tilastokeskuksen kuolintilastot

